

ده روز پایانی رمضان و فقه اولویات درباره واقعیت معاصر ما

ستایش مخصوص ذات الله که پروردگار جهانیان است، همان ذاتی که در قرآن کریم می فرماید: ﴿سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ﴾ «برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان و بهشتی که پهنای آن مانند پهنای آسمانها و زمین است بر یکدیگر پیشی بگیرید (که آن) برای کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آورده اند آماده شده است»، گواهی می دهد که نیست معبود بر حق جز الله یکتای بیهمتا، و گواهی می دهد که سردار و پیامبر ما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنده و فرستاده الله است، درود و سلام خداوند باد بر او و بر همه آل و اصحاب و پیروان راستین او تا به روز جزا.

اما بعد!

فضل و رحمت خداوند متعال بر بندگانش برآن شده که ده روز پایانی ماه مبارک رمضان را موسم افزایش حسنات و مسابقه نیکی ها قرار داده است؛ چون نفس ها هنگام نزدیک شدن به پایان آن فعال می شود، و پیامبر صلی الله علیه وسلم از اوقات فاضله و با برکت استفاده درست می کرد، چنانچه مادر مؤمنان حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها می گوید: پیامبر صلی اله علیه وسلم در ده روز اخیر ماه مارک رمضان چنان برای عبادت تلاش می کرد که در هیچ وقت دیگری چنان تلاش نکرده بود، همچنین می گوید: وقتی ده روز اخیر رمضان داخل می شد پیامبر علیه سلام شب ها را به عبادت زنده داری می کرد، اهل خانواده خود را بیدار می نمود، و کمر همت را برای عبادت محکم بسته می کرد.

و از اقتدای درست به پیامبر علیه سلام این است که شبهای دهه اخیر ماه رمضان با نماز، تلاوت قرآن، ذکر، استغفار و انفاق به راه های نیک زنده داری شود، و این امر روش و منش صالحان و بندگان پرهیزکار خداوند است، چنانچه خداوند متعال می فرماید: ﴿تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ «پهلوهایشان از بسترها (در دل شب) دور

می‌شود، پروردگارش را با بیم و امید می‌خوانند، و از آنچه به آن‌ها روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند پس هیچ کس نمی‌داند چه پاداش‌های (عظیمی) که مایهٔ روشنی چشم‌هاست برای آن‌ها نهفته شده است، به (پاس) آنچه که (در دنیا) انجام می‌دادند»، و خداوند متعال در وصف پرهیزکاران می‌فرماید: ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۱۵ ءَاخِذِينَ مَا ءَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ۱۶ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۱۷ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۱۸﴾ «(در روز قیامت) مسلماً پرهیزگاران در باغ‌ها و چشمه سارها (ی بهشت) هستند (۱۵) آنچه پروردگارش را به آن‌ها عطا فرموده، دریافت کرده‌اند، بی‌گمان آن‌ها پیش از این (در دنیا) نیکوکار بودند (۱۶) آن‌ها بخش اندکی از شب را می‌خوابیدند (و به نماز و نیایش مشغول بودند) (۱۷) و در سحر گاهان آمرزش طلب می‌کردند (۱۸)»، و پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «قیام لیل را برخورد لازم گیرید چون این کار منش صالحان پیش از شما، سبب تقرب به الله، بازدارنده از گناهان، کفاره سیئات، و دور کننده بیماری‌ها از بدن است.»

وقتی ماه مبارک رمضان ماه آزادی از آتش دوزخ است، و در هر شب آن خداوند متعال شمار زیادی را از آتش دوزخ آزاد می‌سازد، پس این امر در دهه اخیر آن بیشتر متحقق می‌باشد، چون وقتی خداوند متعال گناهان کسانی را که در سحرگاهان طلب آمرزش می‌کنند می‌بخشد، پس از این رحمت خداوند در این دهه بیشتر امید برده می‌شود، به سبب شامل بودن آن شبی را که خداوند متعال آنرا بر سایر شبها کرامت و شرافت داده است، و آن شب عبارت است از شب قدر، پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «شب قدر را در دهه اخیر ماه رمضان جستجو کنید.»

این شب مبارک زیور شبها است، در این شب الله متعال کتاب بزرگی را بر پیامبر بزرگی توسط فرشته بزرگ برای امت بزرگی نازل کرده است، و آن عبارت از شبی است که در آن مغفرت و رحمت و برکت الله نازل می‌شود، چنانچه حق سبحانه و تعالی می‌فرماید: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۱ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۲ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۳ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ۴ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطَّلِعِ الْفَجْرِ ۵﴾ «همانا ما آن (= قرآن) را

در شب قدر نازل کردیم (۱) و تو چه دانی شب قدر چیست؟! (۲) شب قدر، بهتر از هزار ماه است (۳) فرشتگان و روح (= جبرئیل) در آن (شب) به فرمان پروردگارشان برای (انجام) هر کاری نازل می‌شوند (۴) (آن شب) تا طلوع فجر سلامتی (و رحمت) باشد (۵)»، و پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «کسی که شب قدر را با ایمان و احتساب زنده بدارد گناهان گذشته او بخشیده می‌شود».

و ما تأکید داریم بر اینکه الفت میان قلبها و اصلاح ذات البین یکی از دروازه های قبولی اعمال نیک است، و اختلافات و درگیری ها سبب محروم شدن از رحمت خداوند می باشد به ویژه در این شبهای با برکت، چنانچه پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «آمدم تا شما را از برکت شب قدر آگاه بسازم، فلانی و فلانی با هم درگیر شدند پس آن مرفوع گردید، و حتما این شب برای شما بهتر است»، و در حدیث دیگری می گوید: «در این ماه شبی است که آن شب بهتر از هزار ماه است، کسی که از خیر این شب محروم شود در حقیقت از همه چیز محروم شده است».

*****

ستایش مخصوص ذات الله پروردگار جهانیان است، درود و سلام بر خاتم پیامبران سرور ما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و بر همه آل و اصحاب او باد.

وقتی دروازه های طاعات و عبادات در این شب و روزهای مبارک متعدد و متنوع است پس باید شخص عاقل اولویت های خود را ترتیب بندی کند، آنچه را که منفعت زیاد دارد برآن چه که منفعت آن کم یا محدود است مقدم نماید؛ بنابراین باید در این روزها حتما زکات فطر را به مستحقین آن بدهد، و خوب است آنرا پیش از روز عید خارج نماید تا فقرا و مساکین و یتیمان و نیازمندان چیزی داشته باشند و بتوانند پیش از رسیدن عید نیازمندی های خود را برآورده بسازند، چون پیامبر علیه سلام می فرماید: «در این روز آنها را از گداگری و طلب بینیاز بسازید»، و جایز است قیمت مالی زکات فطر داده شود چون پول نقد برای فقرا در مجتمع و زمانه ما مفیدتر است و میتوانند توسط آن نیازهای خود را برآورده بسازند، و رعایت کردن آنچه که به مصلحت فقیر است از جمله فقه مقاصد می باشد.

همچنین فقه اولویت ها از ما می خواهد تا به جای تکرار حج و عمره برای فقرا و مساکین غذا و طعام داده شود و بر نیازمندان توسعه ایجاد گردد، چون این کار واجب عینی یا کفائی است اما تکرار حج و عمره نفل می باشد، بدون تردید واجب برابر است عینی باشد یا کفائی از همه نوافل مقدم است، علاوه برآن که در گشایش سختی از نیازمندان ثواب بزرگی می باشد، چون پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «محبوبترین مردم نزد خداوند کسانی است که نفع شان به دیگران برسد، و محبوب ترین عمل نزد الله وارد کردن خوشی در قلب مسلمان، و یا دور کردن سختی از او، و یا ادا نمودن قرض او، و یا دفع گرسنگی از او است»، و در حدیث دیگری می فرماید: «کسی که از مسلمانی سختی از سختی های دنیا را رفع کند خداوند از او سختی از سختی های روز قیامت را رفع می نماید».

پروردگارا! روزه و نماز ما را به درگاه بینیاز خود بپذیر

سرزمین ما مصر و همه کشورهای جهان را حفظ کن